

Warszawa, dnia 31 stycznia 2023 r.

ppłk SG Mariusz Kiszczak
Komendant PSG w Lesznowoli
Lisówek 21
05-600 Grójec
Faks: **+48 48 332 39 55**

Szanowny Panie Komendancie,

Stowarzyszenie Interwencji Prawnej (dalej: Stowarzyszenie) jest organizacją pozarządową, której statutowym celem jest podejmowanie działań na rzecz przestrzegania praw człowieka i przeciwdziałanie nierównemu traktowaniu. Aktywnie obserwujemy sytuację cudzoziemców w Polsce oraz wspieramy osoby uchodźcze, w tym osoby pozbawione wolności w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców.

Zwracamy się do Komendanta w związku z sytuacją, która miała miejsce w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców w Lesznowoli (dalej: strzeżony ośrodek) w nocy z dnia 8 na 9 stycznia 2023 r. Stowarzyszenie otrzymało informację, że do cudzoziemca skarżącego się na nagłe pogorszenie stanu zdrowia zostało wezwane pogotowie ratunkowe. W strzeżonym ośrodku nie ma bowiem w porze nocnej zapewnionej opieki lekarskiej ani pielęgniarskiej. Cudzoziemiec prowadził wówczas strajk głodowy, a zespół ratownictwa medycznego został wezwany przez osobę nieprzebywającą w ośrodku strzeżonym. Dyspozytor medyczny przyjął zgłoszenie, jednak po przybyciu karetki na miejsce funkcjonariusze Straży Granicznej odmówili zespołowi ratownictwa medycznego wejścia na teren ośrodka strzeżonego i zbadania cudzoziemca. Jednocześnie cudzoziemcowi nie zapewniono wtedy żadnej innej pomocy lekarskiej ze względu na brak wykwalifikowanego personelu medycznego.

Stowarzyszenie pragnie wyrazić zaniepokojenie opisaną sytuacją. Doszło do **braku zapewnienia profesjonalnej pomocy medycznej cudzoziemcowi znajdującemu się w detencji oraz oceny stanu zdrowia cudzoziemca przez osoby do tego nieuprawnione.**

Z informacji uzyskanych przez Stowarzyszenie wynika, że opieka medyczna w strzeżonym ośrodku zapewniona jest przez 7 dni w tygodniu w godzinach 8:00-20:00¹, nie obejmuje zatem godzin nocnych. Każdy cudzoziemiec umieszczony w ośrodku strzeżonym powinien mieć jednak zapewniony całodobowy dostęp do właściwej opieki medycznej, co wynika z prawa krajowego, prawa Unii Europejskiej², międzynarodowego oraz orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka³. Brak zapewnienia odpowiedniej opieki medycznej w detencji może stanowić naruszenie art. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka⁴. Jak wskazuje ponadto Europejski Komitet do Spraw Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu (dalej: **CPT**): „Osadzeni są uprawnieni do tego samego stopnia opieki medycznej, co osoby żyjące w

---

¹ Rzecznik Praw Obywatelskich, Sytuacja cudzoziemców w ośrodkach strzeżonych w dobie kryzysu na granicy Polski i Białorusi. Raport z wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur. s.52.

² Np. art. 35 Karty Praw Podstawowych; art. 5 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich; art. 11 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/33/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową (wersja przekształcona).

³ Sprawa Mehmet Şentürk and Bekir Şentürk v. Turkey, nr 13423/09; Khudobin v. Russia, 26.10.2006, no. 59696/00; Palushi v. Austria, nr 27900/04, 22/12/2009.

⁴ Np. sprawa Palushi v. Austria, nr 27900/04, 22/12/2009.

---

społeczeństwie zewnętrznym. Zasada ta jest wpisana w podstawowe prawa jednostki⁵. Europejskiej⁶, międzynarodowego oraz orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka⁷. Brak zapewnienia odpowiedniej opieki medycznej w detencji może stanowić naruszenie art. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka⁸. Jak wskazuje ponadto Europejski Komitet do Spraw Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu (dalej: **CPT**): „Osadzeni są uprawnieni do tego samego stopnia opieki medycznej, co osoby żyjące w społeczeństwie zewnętrznym. Zasada ta jest wpisana w podstawowe prawa jednostki”⁹.

Skoro dyspozytor medyczny w opisywanej sprawie nie odmówił przyjazdu karetki i zakwalifikował zgłoszenie do wyjazdu zespołu ratownictwa medycznego, do cudzoziemca należało dopuścić lekarza, który oceniłby stan zdrowia pacjenta na miejscu. Prawo do odmowy wysłania ratownictwa medycznego przez dyspozytora medycznego jest instrumentem ochrony przed bezpodstawnymi wezwaniami karetki. Odmowa wpuszczenia ratowników medycznych do pacjenta ze strony funkcjonariuszy Straży Granicznej nie może spełniać takiej funkcji. Może natomiast prowadzić do zaniechania skutkującego zagrożeniem dla zdrowia bądź życia cudzoziemca.

Funkcjonariusze Straży Granicznej niewykonyjący zawodu medycznego nie mają specjalistycznej wiedzy pozwalającej na stwierdzenie, czy wobec danego cudzoziemca faktycznie niezbędna jest pilna interwencja medyczna.

Wobec powyższego wnosimy o wyjaśnienie sytuacji oraz poinformowanie nas o krokach podjętych w celu wyeliminowania ryzyka powtórzenia się takiej sytuacji w przyszłości.

Z poważaniem,

Katarzyna Szubik
PREZESKA ZARZĄDU
Stowarzyszenia Interwencji Prawnej

Do wiadomości:

1. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich;
2. Komenda Główna Straży Granicznej,
3. Sędzia penitencjarny, III Wydział Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Sądu Okręgowego w Radomiu,
4. Najwyższa Izba Kontroli,
5. Parlamentarny Zespół do spraw Polityki Migracyjnej i Integracyjnej.

⁵ Fragment Trzeciego Sprawozdania Ogólnego [CPT/Inf (93) 12].

⁶ Np. art. 35 Karty Praw Podstawowych; art. 5 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich; art. 11 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/33/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową (wersja przekształcona).

⁷ Sprawa Mehmet Şentürk and Bekir Şentürk v. Turkey, nr 13423/09; Khudobin v. Russia, 26.10.2006, no. 59696/00; Palushi v. Austria, nr 27900/04, 22/12/2009.

⁸ Np. sprawa Palushi v. Austria, nr 27900/04, 22/12/2009.

⁹ Fragment Trzeciego Sprawozdania Ogólnego [CPT/Inf (93) 12].